

Koduaeda mustikale

Aiamarjaks sobivad mustikad väga hästi: ühelt aiamustika põõsalt võib saada mitu kilo magusaid marju, pealegi ei tee need suud siniseks ega määri näppe.

Meie metsades kasvav harilik mustikas (*Vaccinium myrtillus*) siiski lagedale peenrale ei sobi, sest ta armastab varju. Otsese päikese käes harunevad taime võrsed tugevalt ning õisi ja marju sinna otsa ei tulegi. Mustikaistanduse võiks küll rajada männimetsa alla, kuid kas tasub.

Aia peenral saab aga edukalt kasvatada Põhja-Ameerikast pärit ahtalehist ja kannasmustikat ning nende hübriide.

Ahtalehine mustikas (*V. angustifolium*) on napilt poole meetri kõrgune, marjad on tal natuke suuremad kui meie mustikal, need on magusad ega määri suud. Maa-aluste risoomidega levides võib ahtalehine mustikas kasvada kui tahes laiaks, kui ainult sobivat pinnast ja aega antakse. Põõsas kannatab vabalt ära 30 miinuskraadi. Saak on ka päris tõsine – viie-kuueaastaselt põõsalt võib saada kuni kolm kilo marju.

Kännasmustikas (*V. corymbosum*) on täiskasvanult kuni paari meetri kõrgune ja tunduvalt suuremate marjadega kui meie metsade mustikas. Ka tema marjad on magusad ega määri. Risoomidest laienemise kommet kannasmustikal ei ole. Kriitiliseks külmapiiriks on 25–27 miinuskraadi.

Looduslikult kasvavad mõlemad liigid Põhja-Ameerikas piirkonnas, mis on meist keskeltläbi tuhat kilomeetrit lõuna pool. Sellepärast juhtubki, et meie jaheda suvega nende taimede oksad enne talve ei puitu ja siis möödab külm põõsad maa-ga tasaseks. Tõsi, ahtalehise mustikaga ei ole seda meie Marjasoo

talü põllul ligi paarkümmend aastat kestnud mustikakasvatuse jook-sul veel juhtunud.

Mida valida?

Kui tahate kindla peale välja minna, kasvatage ahtalehist mustikat. Meil tema sorte veel pakkuda ei ole, aga häid kloone leidub.

Piisavalt on ka ahtalehise ja kannasmustika hübriide.

'Northblue' esimesena küpsevad marjad on õige suured, hilisemad jäävad väiksemaks. Kui loodus õnnistab kevadel eriti rohke õitsemisega, jäävad kõik marjad hapudeks väheldasteks punnikudeks. Selle vastu aitab õite harvendamine. Hea põõsas annab saaki 2–4 kilo, marjad on väga maitavad.

Põõsa külmakindlus on ka hea, talub kuni –30°. Probleeme tekitab talvine pikk sula, mis äratav õie-pungad elule. Tavaliselt tuleb aga enne kevadet veel kõvemat külma, mis paisunud pungad mustaks külmetab. Kahju võib teha ka õitsemis-aegne öökülm.

Kännasmustika õied asuvad kannastes.

Kännasmustika kõrge põõsas näeb kevadel õitsemise ajal kena välja.

'Northcountry' on pisikeste maitsvate marjadega täiesti külmakindel sort. Saagikus jääb keskpäraseks.

'Northland' on kuni meetri kõrgune põõsas. Ta elab üle ca –30°. Tumedapoolsed magusad marjad on keskmise suurusega. Puuduseks on see, et põõsas on väga tihe. Väetamisega peab olema ettevaatlik: liigne tibia lämmastikku paneb taime vohama ja talvel külmub see maani või lumeni tagasi.

'Patriot' kasvab kuni meetri kõrguseks ja kannatab ära –30° külma. Helesinised marjad on prisked ja ühtlased ning suurtes kobarates. Soojale reageerib 'Patriot' uimase-malt kui 'Northblue', seetõttu oleks talvekindlus viimastest isegi veidi parem, aga ... põõsas on vastuvõtlik võrsevähile. See tõbi nõrgestab noori võrseid, mis talvel kahjustuvad. Järgmisel suvel paljud eelmise aasta võrsed surevad. Põõsad kipuvad niruks jääma.

Sordi 'Polaris' kasvatamise kogemust mul ei ole, aga seda hinnatakse sarnaseks sordiga 'Northblue'. Marjad on küll veidi väiksemad ja saak samuti.

Kännasmustika sorte

Meie asukoht on kannasmustika jaoks üsna taluvuse piiril. Loodus võimendab kohe iga inimese tehtud viga.